

Offshore Norges vurdering av statsbudsjettet for 2023

Offshore Norge vil trekke fram to forhold ved det foreslåtte statsbudsjettet:

- De foreslåtte endringene i friinntekten i de midlertidige reglene bør ikke vedtas
- Økte bevilgninger til NVE og OED sikrer framdrift for havvindsatsingen i Norge

I det framlagte forslaget til statsbudsjett reduseres friinntektssatsen i de midlertidige reglene. Forslaget bryter med regjeringens løfte i Hurdalsplattformen om at det midlertidige petroleumsskatteregimet fra 2020 skal ligge fast. Forslaget bryter også med uttrykt støtte fra et bredt flertall i Stortinget om at de midlertidige reglene skulle videreføres slik de ble vedtatt i juni 2020. Dette ble presisert i forbindelse med behandlingen av omleggingen av særskatten for petroleumsvirksomhet til en kontantstrømskatt i juni i år.

Offshore Norge mener at forslaget ikke bør vedtas, fordi det vil svekke forutsigbarheten i det norske petroleumsskattesystemet om det blir gjennomført. Brudd på politiske lovnader og brede flertallsvedtak gir politisk uforutsigbarhet og risikoen ved fremtidige investeringer på norsk sokkel er økt – for en industri som er helt avhengig av langsiktige og forutsigbare rammebetingelser.

Bakgrunn for de midlertidige endringene i petroleumsskatteloven

De midlertidige reglene har fungert etter hensikten. Store permitteringer ble unngått og aktiviteten ble opprettholdt i tråd med forventningene fra før pandemien. Vår investeringsanalyse fra desember 2021 bekrefter dette, og den viser at investeringsnivået i årene 2023 til 2025 er ventet å være på om lag samme nivå som i 2019. De midlertidige reglene har medført at man har ivaretatt kompetanse, teknologiutvikling og finansielle muskler, både hos energiselskapene og leverandørindustrien på land. Det er nødvendig i den energiomstillingen vi må igjennom for å nå klimamålene, samtidig som vi sikrer Norge og våre allierte pålitelig energi.

Konsekvenser av forslaget om å endre friinntekten i de midlertidige reglene

Svekket forutsigbarhet for rammevilkår

Senest ved behandlingen av omleggingen av særskatten for petroleumsvirksomhet til en kontantstrømskatt, mente Finanskomiteens medlemmer fra regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet at de midlertidige reglene skulle ligge fast. Etter dette klare signalet har selskapene gått videre med prosjektplanleggingen, under forutsetning om at man etter årets vedtatte endringer i petroleumsskatten kunne forvente et forutsigbart skattesystem framover.

Mange av prosjektene som ennå ikke har levert PUD¹, er besluttet videreført basert på bekreftelsen om at de midlertidige reglene besto. I forståelse med OED og PUD-veileder er det inngått kontrakter for forprosjektering og design som samlet utgjør flere milliarder kroner. Forslaget om endringer nå skaper usikkerhet, og kan medføre at prosjekter som anses som samfunnsøkonomisk lønnsomme blir utsatt eller kansellert.

Ved tidligere endringer i friinntekten, har endringene kun fått effekt for nye prosjekter framover i tid. Forslaget i statsbudsjettet påvirker både allerede innleverte og/eller godkjente PUDer og prosjekter der PUD planlegges innlevert før nyttår. Estimer og prognoser i PUDen er beregnet med skatteregimet slik det var forespeilt av stortingets flertall, og forslaget må ikke vedtas med effekt for prosjekter som allerede er sendt inn.

¹ PUD benyttes her som fellesbetegnelse for Plan for utbygging og Drift av felt eller anlegg.

Lønnsomhetsvurderinger

Finansdepartementet har ved en rekke anledninger understreket at framtidige investeringsfradrag er sikre, og derfor skal verdsettes med et risikofritt avkastningskrav. Forslaget om å redusere friinntekten, også for investeringer som allerede er besluttet, fjerner en viktig forutsetning for departementets beregninger og begrunnelser.

Selskapene foretar grundige lønnsomhetsvurderinger før et prosjekt sanksjoneres. Selskapene har strenge krav til balansepriser og avkastningskrav, blant annet fordi de må inkludere usikkerhet knyttet til framtidig beskatning og annen usikkerhet knyttet til petroleumsvirksomhet på norsk sokkel. Om et prosjekt framstår som lønnsomt før skatt ved lave avkastningskrav, vil ikke det være tilstrekkelig for at det blir fattet en investeringsbeslutning.

Regjeringens forslag til reduksjon i friinntekten medfører en mindre økning i statens inntekter, men for de prosjektene som berøres innebærer det en vesentlig økning i balansepriser.

For selskapene innebærer den foreslåtte reduksjonen i friinntekt en økning på omtrent 40 % av selskapenes andel av investeringene i nominelle termer. Det er nå flere prosjekter som er planlagt levert innen PUD-fristen i de midlertidige reglene, og dette er store investeringsbeslutninger som krever langsiktig finansiell planlegging. Selskapene trenger nå tilstrekkelig med tid til å tilpasse seg og vurdere hvilket investeringsnivå som er forsvarlig å gjennomføre i tråd med dette.

Usikkerhet for framtidige endringer

Med forslaget om å endre friinntekten under de midlertidige reglene har regjeringen valgt å åpne opp for at friinntekten kan justeres. Forslaget skaper dermed ikke bare usikkerhet for hva friinntekten blir i 2023, men også alle år framover til alle prosjektene under de midlertidige reglene har kommet til produksjonsstart.

For investeringer på norsk sokkel, med høyt skattetrykk, lang ledetid og betydelig prisrisiko, har forutsigbare rammebetingelser vært et viktig konkurransefortrinn. Forslaget bidrar til at forutsigbarheten i det norske petroleumsskattesystemet svekkes betydelig, særlig når endringen gis tilbakevirkende kraft. Dette kan svekke norsk sokkels attraktivitet og også påvirke investeringer de neste årene, i en tid da EU ber om at Norge opprettholder sin produksjon og er en trygg og forutsigbar leverandør av energi.

Konklusjoner

De midlertidige reglene har fungert etter hensikten. Endringer skaper usikkerhet i olje- og gassnæringen. Offshore Norge mener derfor at forslaget i sin helhet må forkastes.

Om forslaget likevel blir vedtatt, er det to forhold Offshore Norge vil trekke fram:

1. Selskapene trenger tilstrekkelig tid til å tilpasse seg en ny virkelighet og vurdere hvilket investeringsnivå som er forsvarlig å gjennomføre, og vi ber om at PUD-fristen utsettes med minst tre måneder.
2. Det må innføres overgangsregler, på lik linje som da friinntekten ble redusert i 2013, for investeringer som er omfattet av PUD eller PAD mottatt i OED før 6.oktober 2022²

² Overgangsregelen gjelder også for investeringer som er omfattet av søknad om fritak for eller skriftlig underretning (søknad) om vesentlige avvik fra PUD eller PAD mottatt i OED før 6. oktober.

Økte bevilgninger til OED og NVE sikrer framdrift i havvindssatsingen i Norge

Offshore Norge er tilfreds med at regjeringen foreslår flere satsinger som legger til rette for å opprettholde fremdriften for havvindsatsingen i Norge. Offshore Norge har over lang tid påpekt at det haster å komme i gang med havvind på norsk sokkel, og vi merker oss at regjeringen slår fast at utlysning og tildeling av areal på Utsira Nord og første fase av Sørlige Nordsjø II skal skje i 2023. Skal 30 GW realiseres innen 2040 må en åpne nye områder for havvind fra og med denne stortingsperioden og rammeverket må på plass. Det er derfor bra at det foreslås økte midler til blant annet grunnundersøkelser, sjøfuglprogrammene og at det foreslås en økning for å øke OEDs og NVEs saksbehandlingskapasitet. Dette gir gode muligheter for å beholde framdriften.